

Ocena stanu sanitarnego miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego
w zakresie higieny komunalnej za 2019 r.

Główne statutowe zadania wykonywane przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska PSSE w Skierniewicach nie uległy istotnym zmianom i stanowiły kontynuację problematyki z lat wcześniejszych. Dziedzinami o potencjalnie największym możliwym negatywnym wpływie na zdrowie, dotyczącymi znacznych populacji ludzi była jakość wody do spożycia w zaopatrzeniu zbiorowym, jakość wody w basenie kąpielowym, sanitarno-techniczne świadczenia usług zdrowotnych (w tym postępowanie z odpadami medycznymi), oraz warunki świadczenia usług fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu. Kontynuowano kontrole obiektów użyteczności publicznej związanych ze sportem, kulturą, wypoczynkiem i transportem osobowym. Ważną i trudną dziedziną było rozpatrywanie interwencji od mieszkańców poruszających zdrowotne aspekty pobytu w lokalach mieszkalnych i uciążliwości środowiskowych.

Zaopatrzenie w wodę do spożycia.

W największym wodociągu komunalnym, z ujęciem i stacją uzdatniania w Skierniewicach w miesiącu lipcu wystąpiły ograniczenia w dostawie wody dla odbiorców, pojawiły się interwencje ze strony mieszkańców dotyczące niewłaściwego smaku i zapachu wody, wystąpiło krótkotrwałe zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody (ogólna liczba mikroorganizmów na agarze w 22°C po 72 h - powyżej 300 j.t.k.) w jednym z punktów zgodności na sieci. Jednak przez większą część roku wodociąg produkował wodę dobrej jakości.

Na obszarach wiejskich, poza fragmentem objętym siecią wodociągu skierniewickiego, funkcjonowało dostarczając odbiorcom domowym 28 mniejszych komunalnych wodociągów zaopatrzenia zbiorowego oraz jeden wodociąg lokalny zaopatrujący mieszkańców osady Zwierzyniec przy Nadleśnictwie Skierniewice w gminie Maków, od miesiąca października, wodociąg wyłączony został z eksploatacji, mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z wodociągu Maków. Nadzorowanych było również 9 innych wodociągów zaopatrujących obiekty użyteczności publicznej lub zakłady branży żywnościowej.

Na ogólną liczbę ok. 47,031 tys. mieszkańców miasta i ok. 38,2 tys. mieszkańców powiatu ziemskiego z wodociągów sieciowych korzysta, według posiadanych danych ok. 98 % z nich. Można przyjąć że cały nadzorowany teren, poza kilkoma niewielkimi miejscowościami lub częściami miejscowości jest zwodociągowany.

Woda z wszystkich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia była regularnie poddawana badaniom jakości, równolegle przez inspekcję sanitarną i podmioty eksploatujące te urządzenia. Wykonano badania wszystkich wymaganych parametrów z częstotliwością określoną wcześniej w harmonogramach. W razie potrzeby, w sytuacjach wskazujących na obecność naturalnych lub obcych zanieczyszczeń, pobierano próbki dodatkowe.

W 2019 r. wodociągi nie były unieruchamiane. W jednym przypadku wydano decyzję warunkowej przydatności wody ze względu na przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów powyżej 300 j.t.k. Zalecono spożywanie wody po przegotowaniu (wodociąg w Płyćwi), w stosunku do pozostałych obiektów nie prowadzono postępowań

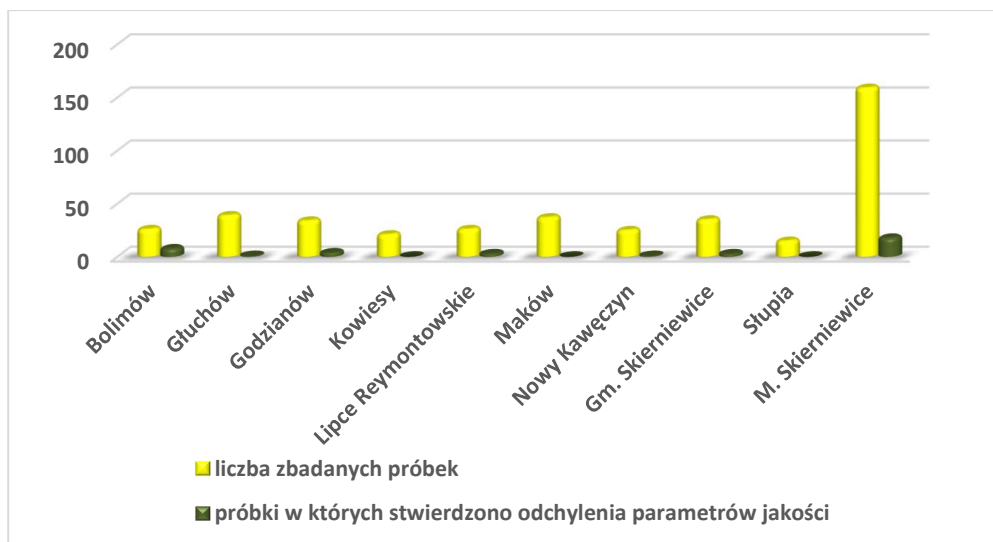

administracyjnych celem poprawy jakości wody w zaopatrzeniu zbiorowym. Zanieczyszczenia wystąpiły sporadycznie w 16 wodociągach, przeważnie w pojedynczych próbkach i w krótkim czasie uzyskiwano poprawę. Dotyczyło to wskaźników mikrobiologicznych (ogólna liczba bakterii i/lub bakterie grupy coli) w 8 wodociągach, barwy w 6 wodociągach, mętności w 9 wodociągach, manganu w 5 i żelaza w 1 wodociągu.

Rozpatrywano 3 interwencje (2 od mieszkańców Skierniewic i 1 od mieszkańca powiatu), pobrano próbki wody do badań fizyko-chemicznych. Jedna interwencja okazała się zasadna, przekroczenie poziomu manganu w wodociągu Dębowa Góra. W 2 pozostałych pobranych próbkach nie stwierdzono zanieczyszczeń potwierdzających zasadność skargi.

Decyzji na stan sanitarno-techniczny urządzeń wodociągowych nie wydawano. W stosunku do 11 wodociągów wydano jedynie doraźne zalecenia.

Poza wodociągami komunalnymi prowadzono badania wody z 9 wodociągów lokalnych zaopatrujących obiekty użyteczności publicznej i zakłady branży żywnościowej. Woda spełniała wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia.

Basen kąpielowy i kąpielisko.

W I półroczu 2019 r. w wodzie udostępnianej kąpiącym się na pływalni NAWA w Skierniewicach występowały okresowe przekroczenia dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C/48h, *Legionella spp.*, metność, chloroform, chlor wolny, chlor związany, utlenialność.

Bakterie *Legionella spp.* były czynnikiem, który w istotny sposób zwiększał ryzyko zakażenia użytkowników pływalni. Bakterie te wystąpiły w miesiącu kwietniu br. w badaniu zarówno w kontroli wewnętrznej, jak i w 3 próbach pobranych do badań w ramach kontroli urzędowej. Z uwagi na wysokie wartości przekroczeń PPIS w Skierniewicach, wydał **decyzję zamykającą obie niecki basenowe** (30.04.2019 r.). Po przeprowadzeniu natychmiastowych zabiegów czyszczenia i dezynfekcji oraz przedstawieniu pozytywnych wyników badań wydana została **decyzja stwierdzająca wygaśnięcie decyzji zamykającej** (10.05.2019 r.).

Mając na uwadze powyższe wyniki badań, zarządzający pływalnią w miesiącu czerwcu przystąpił do gruntownych prac modernizacyjnych:

- wymienione zostały wszystkie rury metalowe zarówno w obiegu niecki małej jak i dużej, zastąpiono je rurami plastikowymi ,
- w celu poprawy procesu dezynfekcji, w systemie obu cyrkulacji zamontowano lampy UV,

- przeprowadzono czyszczenie i dezynfekcję obu niecek basenowych oraz przelewów.

W II półroczu br. woda na pływalni odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Przez cały rok spółka realizowała kontrolę wewnętrzną jakości wody, harmonogramy poboru zostały wcześniej zaakceptowane przez PPIS. W ocenie rocznej wykonanej za okres lipiec 2018- czerwiec 2019 kontrolę wewnętrzną i jakość wody oceniono pozytywnie z uwagami dotyczącymi obszarów wymagających doskonalenia.

Kąpielisko nad Zalewem Zadębie w obecnym sezonie kąpieliskowym funkcjonowało już z nową infrastrukturą, co w znacznym stopniu przyczyniło się do poprawy jakości wypoczynku osób kąpiących się. Wybudowana została ścieżka pieszo-rowerowa, zjeżdżalnia wodna, tor do nart wodnych, pomieszczenia sanitarne, siłownia plenerowa i punkty widokowe.

Organizator kąpieliska opracował harmonogram poboru prób w ramach kontroli wewnętrznej, który został zatwierdzony przez PPIS, wykonał komplet badań w kontroli wewnętrznej. Nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów wody zarówno w kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej. Komunikaty o możliwości kąpieli na kąpielisku wydawano po każdorazowym badaniu próbek. Przekazywano je na bieżąco organizatorowi, władzom samorządowym i umieszczano w ogólnopolskim Serwisie Kąpieliskowym. Woda pod względem parametrów mikrobiologicznych w ocenie czteroletniej 2015-2019 uzyskała wynik „jakość doskonała”.

W omawianym roku brak było zgłoszeń organizacji innych (poza Skierniewicami) kąpielisk i miejsc przeznaczonych do kąpieli. Zdarzały się przypadki kąpieli w zwyczajowych miejscach np. w rz. Rawce lub w zbiorniku Zadębie, podejmowane były na odpowiedzialność kąpiących się.

Warunki udzielania świadczeń zdrowotnych i postępowanie z odpadami medycznymi.

Kontrole prowadzone w zakładach świadczących usługi lecznicze polegają na ocenie prawidłowości postępowania z bielizną, odpadami, zaopatrzeniem w wodę, stanu prosektorium, stanu technicznego pomieszczeń lecznictwa ambulatoryjnego oraz otoczenia budynków.

Skierniewicki szpital nie prowadzi pralni – usługa zlecana jest firmie zewnętrznej. Przewóz bielizny wykonuje usługodawca. Warunki zbierania i segregacji odzieży brudnej, a następnie magazynowania i wydawania bielizny czystej ocenia się pozytywnie. Pralnia ta pierze także akcesoria dla komórki sprzątającej pomieszczenia szpitala.

Odpady medyczne niebezpieczne wytwarzane przez szpital przechowywane są we właściwych warunkach, chociaż dla odpadów o właściwościach zakaźnych nie jest to chłodnia, a pomieszczenie chłodzone jest urządzeniem klimatyzacyjnym. Odbierane są 3 razy w tygodniu - z zachowaniem maksymalnego czasu przechowywania dla temperatury do 18 st. C. Odpady w rodzaju „resztki ciała i organy...” przechowywane są w lodówce. Odpady medyczne zakaźne z przychodni i gabinetów lekarskich tymczasowo magazynowane są w zaadoptowanych lodówkach i przekazywane do utylizacji. Na terenie miasta i powiatu żaden zakład nie ma siedziby ani miejsca prowadzenia działalności w zakresie magazynowania lub utylizacji medycznych odpadów niebezpiecznych.

W 2019 r kontynuowano badania jakości wody ciepłej na oddziałach łóżkowych w kierunku bakterii rodz. *Legionella spp.* wywołującej zakażenia o objawach typu zapalenia płuc. We wszystkich pobranych próbach w ramach kontroli urzędowej uzyskano wynik na poziomie bezpiecznym, nie wymagający podjęcia dodatkowych działań. Jednak badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej wykazały, że w 2 próbkach (pobranych na oddziale Wewnętrznym I i oddziale Laryngologicznym) stwierdzono obecność bakterii rodz. *Legionella spp.*, w ilości odpowiednio 140 j.t.k. w 100 ml i 400 j.t.k. w 100 ml wody. Zalecono przeprowadzić przegląd techniczny sieci, celem znalezienia przyczyny zanieczyszczenia, przegrzanie instalacji wodą o tem. ok. 70° C oraz powtórzyć badania.

Stan sanitarno-techniczny budynków szpitala oraz przychodni i poradni ambulatoryjnych oceniany był jako dobry. Zgodnie z danymi pionu Nadzoru Epidemiologicznego oraz danymi pionu HK na koniec 2019 r. obowiązujące były 2 decyzje, jedna odnośnie poprawy warunków sanitarno-technicznych dotycząca Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego, który obecnie jest zamknięty oraz decyzja dotycząca awaryjnego źródła wody.

W odniesieniu do przychodni ambulatoryjnych wykonano zalecenia z obowiązujących decyzji wydanych w 2018 roku dotyczących: Poradni Ortopedyczno-Urazowej, Poradni Geriatrycznej, Zakładu Rehabilitacji Leczniczej Wojewódzkiego Szpitala oraz NZOZ „Eskulap” w Skierniewicach. W roku 2019 r. w stosunku do tej grupy obiektów decyzji nie wydawano.

Odpady niebezpieczne poza przychodniami szpitalnymi przechowywane są w przenośnych, wydzielonych urządzeniach chłodniczych, odbierane przez uprawnione firmy. Pranie brudnej bielizny przychodni przyszpitalnych jest wykonywane poza terenem powiatu. W pozostałych obiektach fartuchy prane są najczęściej we własnym zakresie, pozostała bielizna jest jednorazowa.

W stosunku do tej grupy obiektów w roku sprawozdawczym nie stosowano karania mandatowego. Wszystkie obiekty ocenione zostały jako dobre.

Usługi hotelarskie.

W 2019 r. nie zanotowano uchybień w zakresie bezpieczeństwa korzystania z usług noclegowych. Nadal tylko jeden obiekt jest skategoryzowany. Warunki w kompleksach pokojowych i przyległych lub samodzielnych węzłach higieniczno-sanitarnych kontrolowanych obiektów ocenia się pozytywnie - przy uwzględnieniu znacznych różnic w standardach oferowanych usług.

Toalety publiczne

Prowadzono bieżący nadzór nad czterema publicznymi toaletami (wszystkie w Skierniewicach) oraz dwoma MOP-ami przy autostradzie A2. We wszystkich toaletach jest bieżąca woda, są one podłączone do sieci kanalizacyjnej. Podczas kontroli stwierdzano zadowalający stan czystości bieżącej. Trzy toalety miejskie to pojedyncze samoobsługowe kabiny. Sprzyja to aktom wandalizmu, co z kolei powoduje, iż okresowo nie są czynne. W 2019 r. funkcjonował kompleks pomieszczeń sanitarno-higienicznych przy kąpielisku. Ogólnodostępne toalety są ponadto w obiektach użyteczności publicznej (dworzec PKP, markety, urzędy). Ich stan podczas kontroli tych obiektów oceniany był pozytywnie.

Pozostałe obiekty użyteczności publicznej oraz transport.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej – warunki wykonywania tego rodzaju usług ocenia się pozytywnie. We wszystkich zakładach stosuje się środki dezynfekcyjne do narzędzi, a w gabinetach kosmetycznych także do rąk. W kosmetyce prowadzi się również sterylizację narzędzi. O ile jest to możliwe stosowane są narzędzia jednorazowe. Pranie brudnej bielizny (fartuchy, pelerynki, ręczniki) z reguły wykonują właściciele zakładów we własnym domu. Powszechnie używane są ręczniki jednorazowego użytku. Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (pochodzącymi z usług kosmetycznych i tatuażu) jest analogiczne jak w służbie zdrowia. Największe potencjalne zagrożenie zdrowotne związane jest z wykonywaniem tatuażu, makijażem permanentnym oraz zakładaniem kolczyków. W zakładach wykonujących zabiegi naruszające ciągłość skóry wdrożone są procedury zabezpieczenia przeciwepidemicznego. Nie wpłynęły żadne informacje o przypadkach zachorowań z przyczyn leżących po stronie zakładów fryzjerskich czy kosmetycznych.

W stosunku do tej grupy obiektów wydano 12 zaleceń dot. głównie wdrożenia procedur przeciwepidemicznych oraz prowadzenia badań w zakresie skuteczności sterylizacji

W omawianym okresie kontynuowano dystrybucję materiałów promocyjno-edukacyjnych, planów higieny i folderów dedykowanych dla tego typu zakładów, z centralnego programu „Zapobieganie zakażeniom HCV”.

Obiekty kulturalno-widowiskowe i sportowe – W stosunku do tej grupy obiektów w 2019 r. nie wydawano żadnych decyzji ani zaleceń. Stan sanitarno-porządkowy stwierdzany podczas kontroli oceniano pozytywnie. Obiekty tej grupy obecnie zapewniają, pod względem sanitarnym, właściwe warunki świadczonych usług.

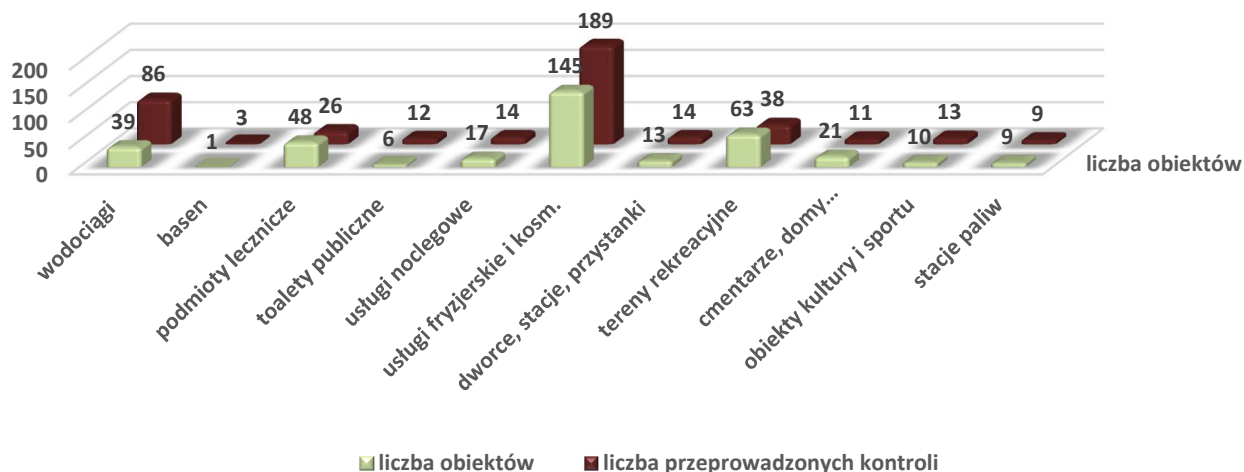
Transport osobowy, indywidualny i zbiorowy - Prowadzono kontrole środków transportu osobowego podmiotów mających swoje bazy i punkty obsługi na terenie działania PPIS w Skierniewicach oraz związanych z transportem dworców, przystanków i stacji paliw. Jednostki elektryczne przewoźników kolejowych na terenie Skierniewic są sprzątane i tylko w niewielkim stopniu myte (toalety, poręcze) na torach postojowych. Stan bez zmian.

W minionym roku w ramach wiosennego przeglądu czystości i porządku terenów otwartych kontynuowano ocenę stanu przystanków komunikacji samochodowej. Oceną objęto 5 gmin wiejskich i miasto. W odniesieniu do przystanków zaleceń nie wydawano.

Oprócz w/w dziedzin kontrolowano także szereg innych miejsc będących potencjalnymi obiektami ryzyka dla zdrowia publicznego jak: dom pomocy społecznej, place zabaw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i samochody do przewozu zwłok. Uchybień nie odnotowano.

W efekcie w/w wiosennego przeglądu czystości i porządku terenów otwartych stwierdzono 6 nieprawidłowości, głównie dotyczyły opuszczonych posesji miejskich, a także , poboczy dróg. Podjęto stosowne działania eliminujące nieprawidłowości.

Natężenie kontroli w obiektach użyteczności publicznej

Interwencje od mieszkańców.

Ogółem wpłynęło 28 interwencji/wniosków (pisemnie, drogą elektroniczną, telefonicznie) o podjęcie czynności związanych, zdaniem autorów, z zakresem działania pionu HK. Dwie sprawy zostały bez rozpatrzenia lub odpowiedzi udzielono bez wykonywania kontroli/wizji.

Rozpatrywane sprawy dotyczyły: jakości wody, uciążliwych zapachów, warunków mieszkaniowych, występowania szkodliwych insektów i gryzoni, nieprawidłowego postępowania ze ściekami, zaśmiecania terenów leśnych.

Wnioski:

W zakresie obiektów higieny komunalnej do najważniejszych zadań poprawy infrastruktury można zaliczyć:

1. Utrzymanie pomieszczeń przychodni specjalistycznych szpitala w dobrym stanie sanitarno-technicznym oraz zapewnienie awaryjnego źródła wody.
2. Odpowiednie wyposażenie punktów obsługi środków transportu osobowego drogowego i kolejowego (np. automatyczne myjnie czynne przez cały rok).

3. Utrzymywanie w należyтым stanie sanitarno-porządkowym zidentyfikowanych miejsc, powtarzających się przy corocznych przeglądach czystości.

podpisała:

*kierownik Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska
PSSE w Skierniewicach
Sylwia Kotakowska*